

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 927
van **CARMEN RYHEUL**
datum: 21 augustus 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Openruimtegebied Marke - Natuurherstel na graafwerken

In het verleden werd de Leie rechtgetrokken om te voldoen aan de Europese tonnenmaat voor schepen van 1250 ton. Na deze rechtekking ontstonden her en der afgesloten meanders. De zone die begrensd wordt door de Leie, de spoorweg Kortrijk-Moeskroen, de Pontestraat en de Leieweg in Marke vormde op die manier in het dicht bewoonde Zuid-West-Vlaanderen tot voor kort een van de resterende unieke openruimtegebieden in de Leiestreek met een nog relatief ongeschonden valleireliëf.

Bovenvermelde zone is op het gewestplan deels bestemd als natuurgebied (bekend als natuurgebied 'Leiekant - 't Schrijverke' dat beheerd wordt door de vrijwilligers van Natuurpunt), en deels als waardevol agrarisch gebied. Deze zone is tevens aangeduid als VEN (Vlaams Ecologisch Netwerk). De bescherming van deze omgeving is voor Natuurpunt een belangrijk streefdoel, temeer daar in de lager gelegen vochtige valleizone de uiterst zeldzame kleine watertor voorkomt die enkel in zeer zuiver water kan overleven.

Uit de pers (HLN - regio Kortrijk 06.08.2020) en van natuurverenigingen vernam ik onlangs echter verontrustende berichten. In het gebied werden recentelijk grootschalige illegale graaf- en nivelleringswerken uitgevoerd, waarbij langs het hoger gelegen talud massaal grond werd afgegraven om daarmee de lager gelegen vochtige valleibodem op te hogen. De negatieve impact van deze werken op de fauna en flora in dit openruimtegebied spreekt voor zich en toont bovendien nogmaals aan dat de Vlaamse overheid best hoogdringend werk maakt van een doorgedreven aankoop en onteigening van gronden in dit valleigebied, om te vermijden dat ook deze laatste stukjes waardevolle natuur en open ruimte in de Leievallei door dergelijke ingrepen definitief teloor gaan.

Volgens de informatie waarover ik op dit ogenblik beschik, werden de graafwerken intussen stilgelegd door de lokale politie waarna de omgevingsinspectie met verder onderzoek zou zijn belast. Nog volgens de pers zou de hoger gelegen zone waarop de spoorlijn Kortrijk-Moeskroen werd aangelegd door de graafwerken aan het talud mogelijk onstabiel dreigen te worden, waardoor de veiligheid en mobiliteit van de treinreizigers op voormelde spoorlijn in het gedrang zou kunnen komen.

1. Wat zijn de resultaten van het onderzoek van de politie en de omgevingsinspectie? Welke schade en impact op de fauna en flora hebben deze graafwerken en het illegaal dumpen van de afgegraven grond in dit gebied veroorzaakt?
2. Welke bestuurlijke maatregelen (incl. uitvoeringstermijnen) werden intussen door de minister en/of haar omgevingsinspectie opgelegd aan de overtreder met het oog op het herstel van de aangerichte milieuschade?

3. Bestaat er volgens de minister een risico dat de stabiliteit van het talud van de spoorlijn Kortrijk-Moeskroen door de graafwerken is aangetast of op termijn door erosie zou kunnen worden aangetast? Heeft de minister of hebben haar diensten spoorweginstalleringsbeheerder INFRABEL (wat betreft de mogelijke veiligheidsproblemen) reeds op de hoogte gebracht van deze situatie? Zo ja, op welke datum en welke afspraken werden er tussen de minister enerzijds en de spoorweginstalleringsbeheerder INFRABEL anderzijds op dit punt reeds gemaakt met het oog op mogelijk verder gemeenschappelijk onderzoek en sanering van de toestand?
4. Overweegt de minister om het waardevol agrarisch gebied in de valleizone die begrensd wordt door de Leie, de Leieweg, de spoorlijn Kortrijk-Moeskroen en de Pontweg, aan te kopen of te onteigenen en in beheer te geven aan een lokale natuurvereniging zodat een van de laatste stukjes openruimtegebied in de Leiestreek met zijn unieke fauna en flora en een tot voor kort nog quasi ongeschonden valleireliëf snel en absoluut gevrijwaard kan worden?

ANTWOORD

op vraag nr. 927 van 21 augustus 2020

van **CARMEN RYHEUL**

1. De Natuurinspectie werd gecontacteerd door Natuurpunt met de vraag de werken stil te leggen en herstel af te dwingen. De Natuurinspectie heeft daarop de politie gecontacteerd met de vraag de werken stil te leggen op basis van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, die op 5 augustus de werken stillegde. De stillegging werd intussen bekrachtigd door de Inspecteur Handhaving Omgeving van het Vlaams Gewest.
De Natuurinspectie deed vervolgens samen met een verbalisant Omgeving van de stad Kortrijk vaststellingen op 7 augustus. De overtreders worden eerstdaags uitgenodigd tot verhoor. Het pv zal pas afgerond worden eens de opmetingen en plannen voor het herstel zijn opgemaakt.
Ter hoogte van de genivelleerde steilrand zijn kwelzones aanwezig die thans werden afgedekt waardoor de kenmerkende vegetatie eveneens is afgedekt. De stamvoet van de resterende boom werd bedolven onder aarde. Deze boom was echter al afgestorven door eerdere nivelleringswerken. Verder is het grasland deels gescheurd en/of bedolven onder aarde. Het grasland gelegen in agrarisch gebied was echter niet beschermd door de natuurwetgeving vermits het om een soortenarm cultuurgrasland ging (BWK code Hp). Het grasland gelegen in VEN gebied was een permanent grasland waarop verbod tot wijzigen geldt.
2. Inmiddels werd het terrein opgemeten en werd een inschatting gemaakt van het grondverzet. Op basis van deze opmetingen wordt een bestuurlijke maatregel opgelegd door de natuurinspecteur tot herstel naar de toestand van voor de nivelleringswerken of een toestand die dezelfde natuurpotenties heeft. Uit het onderzoek blijkt tevens dat al in 2015 en 2018 ernstige nivelleringswerken werden uitgevoerd, waarvoor echter nooit herstel werd opgelegd. Op basis van het digitaal hoogtemodel van 2013 enerzijds en opmetingen met GPS met hoogtemeter anderzijds zullen de profielen bepaald worden waarmee het herstel zal worden opgelegd. De uitvoeringsplannen zullen worden uitbesteed aan een studiebureau. Gelet op de grootschaligheid van de werken en de mogelijke beroepsprocedure die kan worden ingesteld tegen de bestuurlijke maatregel wordt een hersteltermijn van één jaar vooropgesteld.
3. Infrabel liet in een mail dd. 12 augustus weten dat de afgravingen niet op haar eigendommen plaatsvonden en dat de stabiliteit van de spoorwegbedding niet in gevaar komt. Het herstel dat zal worden opgelegd door de natuurinspectie behelst eveneens herstel van de spoorwegtalud.
4. De betreffende zone is geen zoekgebied voor het project Rivierherstel Leie, bijgevolg zijn er geen prioritaire inspanningen om de zone te verwerven of te onteigenen. Uiteraard is het gebied wel VEN gebied en is het nog steeds de bedoeling van de Vlaamse Regering dat deze groengebieden een effectieve natuurinvulling en beheer krijgen op het terrein. Hiervoor zijn de reguliere aankoopactiviteiten van toepassing. Op VEN gebied is er recht van voorkoop en natuurverenigingen kunnen er aankoopsubsidies krijgen.